

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kármérok címezendőkHirdetéseket és nyilvántartó közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A nagy vasárnap

Isteni irónia, hogy éppen akkor, mikor a király azt mondja: — erről lehet beszélni, — szakadnak a függetlenségi hazafiak kétfelé, s az a többség, melynek nevében a nemzet nyakára ültek, szerencsésen megszűnt abban a pillanatban, amelyben hasznát akarták látni. Ezt Kossuth géniusza emelte ki ilyen zseniális gyáván, egy vacsora erejéig szembeszállván Justhékka! olyankor, mikor azok nem voltak Budapesten.

Ha valaha kétsége lehetett valakinek, milyen éretlen tömegnek az élén éktelekednek a vezérek, az ezt a nevezetes vasárnapot szemlélje szinpadra állított jeleneteivel s gondosan eltitkolt hátsó gondolataival. Miért kellett Kossuthnak most tüntetnie maga mellett? A híuság motivuma túlteng a politikai motívumokon. Justh Gyula vezéri kisérrelt készült Makóra. Aki függetlenség, természetesen őt éljenzi. S Kossuth itthon kúksoljon a tojáson, miket Wekerle rakott alája? A győzelmes Cassius fölkellette a tunya Caesar féltékenységét. Hátha le is dőfik? Nosza rajta, meg kell mutatni, hogy nem marad egyedül. A beteg miniszter egyszerre meggyógyul és hatfogásos ebédre is képes. E mellett, persze van politikai ok is, ahogy az iskolakerülés is megteremti a maga igazolványát. Wekerlevel és Andrássyval most egyeztek meg abban, hogy a macskának csöngetyűt kell a nyakára akasztani, a királytól egyszerűen meg kell kérzeni, mennyit engedjenek, s ami megmarad, az lesz a megoldás programja. Ezzel aztán a párt elé kellene állani, de abban a pártban benne van az ádáz Justh Gyula, aki kérdezhetné: hát ez az a vagy-vagy, hogy ha önálló bankkal nem lehet kormányra jutni, akkor elvei teljességével átmerya az ellenzékhez? A bátor vezérnek kissé erősen dobogna a szíve, ha hallgatói között ilyen kérdezők ülnek. Hát erre az időre hadd legyenek azok — Makón.

A tüntető vacsorának nem is lehetett más célja, mint ellenzékmentes alkalommal kibővíteni, hogy adja ő olcsóbban is. Mindig adta ő olcsóbban, csak nem merte kimondani. Ez a hiba, semmi más. Ha öt hónappal ezelőtt megelőgszik pártja többségével ma már régen az egész pártja ülne ismét mögötte. Hiba csak az, ami nem új: hiúságból, gyáváságból ötször-hatszor visz-

szacsinalni, amiben a többitel már meg egyezett, mert akadt kettő-három, akikkel az ellenzékben egyeztet meg. És hiba csak az, hogy ebben az ellenzékmentes távolban is a bész vezér csak annyira tisztázta a helyzetet, hogy bármely pillanatban letagadhatta.

Most sem mondotta ki, hogy a bankhoz nem ragaszkodik. Most sem mondotta meg, hogy mialatt Wekerle odafönt istenbizonyonnyal referálja, hogy amit levisz, Kossuthnak is viszi, az ország oszlopa visszazsi mindent, csak azért, mert Makón kilencvenötven eljenteztek, a kaszinóban pedig csak hatvannyolcan.

Az ellenfél különben méltó. „Most már semmi tekintet sem köti.” — mondotta Justh Gyula s az ország visszafajított lélegzettel leste, milyen a sebhelyes kuruc, mikor semmi tekintet sem köti. Hát csak olyan volt, mintha minden tekintet még kötné. Összes nyilatkozatai között éppen a makói volt a legszintenebb, s egyik tologatója szükségesnek is látta, hogy egy kis justhizmus fűszerezze Justh nagyon is denaturált harciasságát. A Justh Gyula hadüzenetét Holló Lajos mondotta ki s még ez a tigris is behűzött karmokkal hadakozott. Soha még olyan testvérharc, melynek mindegyik csapását az aggodalmas reménység fékezze: hátha ki kell békülni!

Tiszta van nincsen semmi. Nem volt igaz, hogy ezek az emberek szolidárisak s most nem igaz, hogy ellentét van közöttük. Taktikázó társaság ez, s az egyetlen pozitív akarat csakugyan Bécsben van: engedelmességni! Hatvanhetesekkel nem állunk többé össze; mondotta Justh Gyula, tehát be kell várni a hat órai vonatot. Kossuthék sem mondták ki, hogy összeállnak a hatvanhetesekkel. Am ha Wekerle boldogító igennel tér vissza, akkor Kossuth is megszólal majd és Justh is esetleg mást fog majd gondolni. Végös kifogásnak még mindig itt van a mentő frázis: az országra való tekintetből, a függetlenségi párt egységeért áldozatot kell hozni.

Politikailag azonban már megvan állapítva a nagy bankháború deficitje. Az önálló bank nem lesz meg, ellenben most már meg lehet mondani, hogy 1917-ben az önálló vámterület sincs meg. Eddig gondosan úgy kellett tenni, mintha a Kossuth új famózus szerződési formulája a vámterület további közösségét kizárná. Különben ezzel a formával nem lehetett volna

menteni a kiegyezés vérlázító belső gyatraságát. Mert a bankelejtés fejében gazdasági rekompenczióképp csempészik be megint a vámterületi biztosítást s holnap már erre hivatkozhatnak: már hogy volna meg, mikor rekompenczióul csak fogjuk kapni.

Nem azért mondjuk el ezeket, hogy most már a hősök meg ne lapulhassanak a királyi parancs árnyékában. Ellenkezőleg. Aggódva lessük, hogy megtörténjék, s az ország végrevalahára kormányul kapja azokat, akik különben elvekkal és jellemmel fenyegetőznek. Jöjjenek ismét s találják meg ismét a kulcsot a nagy osztozkodáshoz. Nem baj, hogy nem lettek jobbak, nem baj, hogy ismét hazugságok árjába fullasztják majd az országot. Új generációknak kell támadni, míg az ország becsületet politikát kap. De lesz-e új generáció, mely nem tőlük tanul politikai erkölcsöt és becsületességet?

A jövő. Eddig arról volt szó, hogy a király tartsa tiszteletben a parlamentáris tradíciókat és vagy bizza a többségben levő pártot az ország kormányzását, vagy pedig oszlassa föl a képviselőházat és ily módon járuljon hozzá a helyzet tisztázásához.

A legalkotmányosabb uralkodó tanácsadói függetlenségi kormányt nem akarnak az ország élén látni, a képviselőházat pedig nem merik föllosztatni, mert alaposan tartani lehet attól, hogy még a mai nyomorúságos cenzus választói jog mellett is a radikális függetlenségiék jutnának többségre.

Megkerülték tehát a főkérdést és azon mesterkednek és mesterkedtek, hogy a Bécsnek nem tetsző függetlenségi pártot kisebbséggé devalválják és akkor meg lehet oidi a válságot.

Ez a mesterkedés ugylátszik fényesen sikerült! Sikerült pedig azért, mert a többségi párt vezére Kossuth Ferenc, ki eddig is kellemetlen nyűgnek tartotta azt, hogy ő egy olyan radikális, gyakran rakoncátlan pártnak legyen a feje, mint a minő a függetlenségi párt. Holott Kossuth Ferenc koránál, nyugateurópai műveltségénél, vérmérsékleténél fogva, sohasem volt barátja a politikai harcoknak, sohasem rajongott a kuruc taktikáért, hanem mindenkor kedvelője volt a nyugodt, csöndes életnek, a derűs állapotoknak, a barátságos érintkezésnek.

Kossuthnak ezen tulajdonságait használták ki Nagy Emilék, mikor a vasárnapi demonstrációra határozták el magukat.

Az alkalom, melyet fölhasználva, a világ előtt megjelenni kívántak rá, az alkoi erkölcsök...

— **Kik pályáznak?** A városnál a mai tisztújításoké választás útján betöltésre kerülő központi iktatói állásra, a kérvények beérkezésének sorrendje szerint, a következők pályáztak: P r a z n o v s z k y Zsigmond. B o g d á n Sándor, K e l e m e n J a k a b, K o c s i s József, D ö m s ö d y János, S z e d e r Ferencc, P a p p Sándor, F a r k a s Lajos, J a n i k Imre, G u l y á s János és T ö t h Elek. A nevezettek közül — értesülésünk szerint — J a n i k Imre vissza vonta pályázati kérvényét. — A főkapitány: állásra meghirdetett pályázat határideje a f. hó 15-én jár le. Erre az állásra eddig két pályázati kérvény érkezett be: P o l l á k Lajos dr. ügyvédé Igalról és D i ó s s y Aladar föld-birtokosé Ipolyvorból.

— **A szinigazgató Horváth Mihály emlékének.** F a r k a s Ferencc dr., szintársulatunk derék igazgatója, — némi viszonzásul annak a készségnek, amelylyel Szentes város szintársulatának itt működését megkönnyíteni igyekezett, — arra való tekintettel, hogy a város Horváth Mihály emlékének szoboralállítás és élettrajza megírása útján kiván kegyelettel adózni, elhatározta, hogy egy színházi est egész bevételét, leszámítva abból a csekély napi készkiadásait, a Horváth Mihály emlékbizottságnak bocsájta rendelkezésére, az emlékalap gyarapítására. F a r k a s Ferencc szinigazgató a kérdéses színházi estnek kettős kegyeletet célt tűzött ki. Nevezetesen a mellett, hogy az est bevételének atengedése által kegyelettel adóz Horváth Mihály, Szentes hervadhatatlan érdemű nagy fia emlékének, — előadásra Szentes egy másik nagy fia, T ö t h József özevegének »O g l á n b é g e« című hatóságos — történelmi vonatkozású — színművét tűzi ki, melynek előadási jogát a szerző, viszonzásul ama készségeért engedte át neki, hogy szintársulatával közreműködött az ő férje: T ö t h József emlékezetére rendezett ünnepi előadásban. Alkalmunk volt az »O g l á n b é g e« poétikusan szép meseszöveget elővinni és előre is mondhatjuk, hogy előadásával a szinigazgató nem mindennapi élvezetben fogja közönségünket részesíteni. Egyben — ismerve a szinigazgató fogékonyságát minden szép eszme iránt és tekintettel a Hamlet-est szép sikerére, melynél közönségünk finomult ízlése mellett tett bizonyosságot, megszívlelés végett felvetjük az eszmét, hogy szép dolog volna, ha a szinigazgató ebben az évadban még egy klasszikus ifjúsági estét rendezne, L e a r k i r a l y vagy esetleg egy M o l i é r darab, mondjuk a »F ö s v é n y e« színrézsával.

— **Községi képviselőválasztások.** A vármegye tisztántúli járásának három községében lesznek az idén általános községi képviselőválasztások: Derekegyházán. Fábiansbestyénen és Magyartésen. A járási főszolgabíró, T a r y István a választás határidejéül Derekegyházára f. hó 16-át, Fábiansben és Tésen a f. hó 18-át tűzte ki, mely napokon a nevezett községekben a képviselő választást személyesen fogja vezetni.

— **Halálozás.** Életének úgyszólván ta vaszedikén, 26 éves korában ragadta ki a halál D o n á t h Lajos fiatal gazdködő családja köréből. Hosszas szenvedés után, f. hó 8-an halt meg a törekvő fiatal ember, kinek temetése tegnap délután volt, nagyszámú gyászközönség részvételével s akinek elhunytáról a mélyen sujtott család, ebben sógora, S i m a László városi tisztviselő is, a következő gyászjelentést adta ki:

»Alulírottak mélyen megtörve a fájdalom súlyától jelentik a forrón szeretett fiu,

testvér, illetve sógor: D o n á t h Lajos életének 26-ik évében, hosszú szenvedés után, a mai napon déli 12 órakor történt gyszos elhunytát. Feledhetetlen kedves halottunkat folyó évi november 10-én d. u. fél 3 órakor temetjük el az I. Bocskay-útra 15. számú gyaszházról, a református egyház szertartásai szerint, a középtemetőben. A jó emlékezés és szeretet anygala virraszt porai felett!

— **Tanácskozás egy új iskoláról.** A bizottság, melyet a vasosi képviselőtestület, a legutóbbi közgyűlésén, a tanács mellé azért küldött ki, hogy vegye, minden részletkérdésre kiterjeszkedve, fontolóra az alsóréti új munkaháztelepen államköltségen felállítani célzott új iskola ügyét és arról kimerítő javaslatot terjeszen a közgyűlés elé, — a tolyó hó 9-én délután ülésezett, M a t é f f y Ferencc dr. polgármester előkielése mellett, a főjegyzői hivatalban. Az ügyet az ülésen B u g y i Antal főjegyző ismertette minden részében. Az új, négy tantermes, gazdasági oktatásra berendezendő iskola eszméjét C i c a t r i c i s Lajos dr. alispán vetette fel, a kir. tanfelügyelőnek tett egy előterjesztésben, melyet S o c s s a Dezső kir. tanfelügyelő a maga részéről helyesnek találván, az alispáni előterjesztés kapcsán felhívta a polgármestert arra: nyilatkozzék a város, hajlandó-e az állammal a külterületi iskolák állami fejlesztése érdekében kötött szerződése értelmében, a kérdéses iskola céljaira megfelelő telket szerezni és azt atengedni? A közgyűlésen — mikor ezt a tanfelügyelő megkérését tárgyalta, aggodalom merült fel aziránt, hogy vajon, ha majdan a munkaház telep beterveletté lesz, — nem-e fogja az állam az ott létesített új iskola fenntartásának tetemes terhet a városra athárítani, vagy ha ezt nem tenné is, nem-e fogja ez esetben a felekezeti iskolák tanítóitól az államkincstár, terhére ma élvezett ötdéves korpótlékokat megvonni? A bizottsági tanácskozáson — precedens esetekkel — megnyugtatóan lett a két fontos kérdés megvilágítva. Veszedelem sem az egyik, sem a másik irányban nem keletkezhet s a bizottság éppen azért egyhangulag határozta el, hogy a közgyűlésnek a munkaháztelepbe beékelte Endre-féle egész területére ajánlja a kisajátítási jogot megkérni, miután helyesen a kérdés csak így oldható meg.

— **Szemle a kisteleki úton.** Sok a panasza az újonnan épült kistelek-baksi törvényhatósági közútra. Legfőbb baja az útnak, ahogy mondják, az hogy a zúzott kőből álló úttest csak két és fél méter széles, az egymáshoz szembe jövő kocsik tehát féldoldalt kénytelenek az útmenti futóhomokra kitérni, ahol elmerülnek, sőt a felborulás veszélyének is ki vannak téve. E mellett a keskeny kőpályát máris szét nyomták, felazították az azon járó kocsik. A panaszok megvizsgálására C i c a t r i c i s Lajos dr. alispán A l t M i k s a kir. főmérnökkel a napokban helyszíni szemlét tartott, hogy a hiányokon idején lehessen segíteni. Miként segítenek majd a bajon: nem tudni. Az azonban máris bizonyosnak látszik, hogy olyan nagyforgalmu közlekedési vonalon, amilyen a kérdéses út, a két és fél méteres kőburkolás keskeny és a főtartása viszonylag sokba fog kerülni. Ilyen keskeny műutak építése mellett az egyetlen érv szól, hogy így több út lehet a megyében műutáttá atalakítani. Ez nem megvetendő előny ugyan, de ha a túlkeskeny út nem felel meg — nem sokat ér ez az előny.

* **Érdekes Sam. Heckscher sehr, hamburgi bankházának lapunk mai számában meg-**

jelent Szerencse jelentése. E bankház az itt és a környéken történt nyerceményeknek pontos és titoktartó kifizetésével olyan jó hírnévre tett szert, hogy mai hirdetésére e helyütt is mindenki figyelmét fölhívjuk.

L Á Z

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszaszerzésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

biztosan kipróbált szer.

Az Emulsió vásárlásánál a COTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Színház.

A szombati kabaré-est mindenképpen szerencsés vállalkozásnak bizonyult. Anyagilag azért, mert telt házat vonzott, erkölcsileg azért, mert a társulat java szerepeinek, jóformán mindegyik önállóan szerepelt, alkalmat szolgáltatott jeles egyéni kvalitásai kitüntetésére. A mellett a műsor gazdag és változatos is volt s a konferenciát Turányi Lajos ügyesen végezte feladatát. A kabaré-est keretében különösen két tagja a társulatnak emelkedett ki magasan: K e r e n y i Adél, akiben ezúttal cslórangú hangszerenyekesnő ismertünk meg s akinek a »T r a v i á t a« operából előadott nagy áriája és a »H o f f m a n n m e s é i«-ből előadott babaárija frenetikus tapsot váltott ki és S z i g e t h y Andor, ez az igazi vérbeli színművész, akinek a maga nagyanyja karikírozásban épp úgy gyönyörködött a közönség, ki nem fogya as ujjazásból, mint negeimitációjában és a H a l a s z Ilonkával előadott művészi táncduettban. De a többi közreműködő: S z a l o n t a i F e r i k e »H o l l a n d i l e a n y« kopogós tancúkléjával, T a m a s s y J o z s a izlissel előadott énekével és sikkes tancával, T u r á n y i é r z e l m e s z a v a l a t a v a l é s S z a n t h ö n p é n d a l e n e k e v e l n e m k e v e s b b é s e g i t t e t t é k e l ő a z e s t z a j o s s i k e r é t. A s V a l a m i h i b a j a v a n e k i s v i g a t é k s z e r e p l ő i p e d i g: T u r á n y i (Antré), H a l á s z I l o n k a (Cecil), N a g y I m r e (Balankomp) és R ó n a y H e r m i n (Nanette) szinte vetekedtek egymással abban, hogy ki tud jobbat, kacagatóbbat nyújtani s a játékuak alatt nyílt színen fel-felcsattanó leikes taps mutatta, hogy a nemes vetélkedésből mind győztesül kerültek ki.

V a s á r n a p a »T a t á r j a r a s e« operett ment este, kitűnő összevágó előadásban, mely az összes szereplőknek épp úgy érdeme, mint a karnak és zenekarnak. A szereplők legtöbbször közönségünk marlatta a tavasszal ebben az operettben s így az ujak közül emeljük ki K e r e n y i A d é l t (Rira barónó) gyönyörű énekéért és T a m a s s y J ó z s á t, (Mogyoróssy), aki nemcsak fess, de jó huszárónkés is volt. Ellenáll-

hatatlanul kacagató komikummal hatott Szigethy (Wallerstein), Nagy Imre (Lohonyai) pompás kabinetalakítása és Nagy Miklós (Virág) az öreg strázsamester szerepében.

Hétfőn a »Szép gardista« operett került színre másodsor. Kedden pedig Herczeg Ferenc kitűnő színművét, a Dolovai nábob leányát adták, a címszerepben Sáári Margittal (Jób Vilma), akinek ez egyik legjobb szerepe, míg méltó partnere (Tarján főhahnagy) Könyves Jenő volt. A többi szereplő közül ki kell emelnünk Halász Ionkát (Szentirmayné) a jukkerasszony sikerült ábrázolásáért, Szigethyt (Bikitzky kadét) aki ebben a par forsz síheder szerepben valósággal excellált, Homokai Gabirellát (Domaháziné), Farkas Ferencet (Szentirmay) Balazsit (Merlin baró) és Turányit (Loránt hadnagy).

Tegnap, közbejött betegség miatt, a hirdetett »Szegény Jonathán« operett helyett a »Szabin nők elrablása« kacagató bohózat ment. Ma este pedig »Heyermans nagyhatású halászdramája, a »Remény« kerül színre.

A jövő héten hétfőn Balazsi Sándor 35 éves színészkedése jubileumát nagyban készül megünnepeelni úgy a színtársulat, mint a közönség. A jubilans tiszteletére aznap este tarsasvacsorát is rendeznek, amelynek alarisi részvételi izei a kaszinóban, a reformatus és katolikus körben vannak kitéve.

Nyílttér.

Kreizler Gizella
Kotvics Gyula
jegyesek.

Szentes, 1909. november hó.
Minden külön értesítés helyett.

Legnagyobb nyeremény
esetleg
600.000 márka.

Szerencse-jelentés!

A nyereményekért
az állam
kezesedik.

Meghívás a Hamburg állam által garantált nagy pénzsisorsolás
nyeremény-eséjeiben való részvételre, a melyben okvetlenül

9 millió 841.476 márkát kell nyerni.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
600000 márka.

Nevezetesen :	Főnyeremények a :
560000 márka :	300000 márka :
550000 " :	200000 " :
540000 " " :	100000 " " :
530000 " " :	60000 " " :
520000 " " :	50000 " " :
510000 " " :	45000 " " :
305000 " " :	40000 " " :
303000 " " :	30000 " " :
302000 " " :	20000 " " :
	15000 " " :
	10000 " " :

stb.

Összesen a sorsjáték, mely 7 osztályból áll, 100000 sorsjegyet tartalmaz 48405 nyereménnyel és 8 préniummat, úgy, hogy közel

az összes sorsjegyek felének nyerni kell.

A nyeremények osztályról-osztályra emelkednek, nevezetesen az I. osztály legfőbb nyereménye esetl. 500000 márka, a 7-ik osztályé esetl. 600000 márka.

A sorsjegyek hivatalos ára az I-ső osztályban egész sorsjegyéért 6 márka = 7 kor., fél sorsjegyé 3 márka = 3 kor. 50 fill., negyed sorsjegyé 1-50 márka = 1 kor. 75 fillér.

Az államcímrel ellátott hivatalos sorsolási tervet, melyből a következő osztályokra való befizetések, valamint a pontos nyereményjegyzék kitévén, kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm.

Minden résztvevő a megtörtént húzás után megkapja a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyeremények, az állam által biztosítva, pontosan kifizetettek. Megrendeléseket kérem azonnal, legkésőbb november 19-ig

Samuel Heckscher senr. Bankgeschäft, Hamburg 36.
címe intézendő.

Itt levágandó.

Megrendelő levél Heckscher Sámuel Schr. Banküzletének, Hamburg 36.

Küldjön nekem) egész sorsjegyet, 6 márka = 7 kor.
) fél " " " " " " = 3 kor. 50 fill.
) negyed " " " " " " = 1 kor. 75 fill.

Cim :

A sorsjegyek árát mellékelve küldöm) A szükségtelen sorok
) postautalványon " " " " " ") áthúzódnak.
2--1 sziveskedjek átvenni.)

A Szentesi Központi Takarékpénztár R.-társaság

Kölcsönt ad:

Váltóra,
ház- és földbirtokra

Előleget nyújt:

Értékpapirokra, arúkra és mező-
gazdasági terményekre.

Takarékbetétet:

elfogad, azokat adómentesen
kamatoztatja.

Tűz és jégkár ellen:

biztosításokat felvesz és
életbiztosításokat köt.

Elvállalja :

eterhelt házak és földbirtokok rendezését,
valamint házak, földek adásvételét a legelő-
nyösebb feltételek mellett.

Hosszú lejáratú :

törlesztéses felmondhatatlan kölcsönt ad és
közvetít 10-től 65 évre, régi kölcsönöket
kicsérli.

Heti betéteket :

4 éves csoportokban 1 koronás heti befizet-
téssel alakít és a betéteket üzleti nyereség-
ben részesíti.

A SZENTESI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.